

Algemene Beschouwing Kadernota 2020

CDA-fractie

CDA Raadsfractie Twenterand:

Frouwke Bramer

Mayke Jansen

Roswitha Uitslag

Jan Kuilder

Algemene beschouwingen CDA-fractie

Dit is de eerste echte kadernota van deze coalitie. Ondanks de mooie woorden in het coalitieakkoord zien we daar weinig tot niets van terug. Veel incidentele zaken die via een greep in de reserves worden bekostigd. Waar hebben we dat eerder gehoord? En een niet sluitende Kadernota aan de raad presenteren heeft in het verleden aanleiding tot veel kritiek geleid en nu kan het wel?

De door het college gekozen mogelijke opties zijn wel erg goedkoop. Met wat meer durf en creativiteit hadden we in ieder geval meer keuzemogelijkheden voorgelegd moeten krijgen.

Het gebruik van de AAR als voeding voor deze extra's werd in het verleden nu juist bekritiseerd als daar geen goede onderbouwing voor aanwezig was. Laten we de daarvoor gemaakte afspraken (de drie O's los)? Daarnaast worden veel zaken wederom naar achteren geschoven en zijn er geen oplossingen of voorstellen voor aangedragen in deze kadernota.

Enkele voorbeelden:

Jongeren inloop
De Klaampe
Het Punt
Bezuinigingen Sport
Invulling Vitaal Sportpark

Dus geen voorstellen maar alleen doorschuiven!

De aangepaste uitgave van de Kadernota laat veel dubbele teksten en pagina's zien. Veel doelen worden genoemd maar weinig uitgewerkte voorstellen. Goed dat er nu ook een speciale app is gemaakt dat sluit aan bij de huidige digitale wereld waarin we ons bevinden. De vraag is alleen of 169 pagina's niet erg veel is.

Veel (dubbele) informatie maar essentiële financiële overzichten m.b.t. totale uitgaven en inkomsten per doelenboom, zoals bij vorige uitgaven, ontbreken. Overzichten van reserves en voorziening ontbreken waardoor er geen duidelijk beeld mogelijk is. Dit staat haaks op het voornemen over transparantie en betrokkenheid van dit college richting de raad.

Willen wij in staat zijn om een goede analyse te kunnen maken van de voorgestelde uitgaven, zijn dat gegevens die daarbij wel nodig zijn.

De Reserve sociaal domein bedraagt volgens de kadernota 5½ miljoen. Vinden wij als CDA wel erg hoog nadat er al veel uit is gehaald voor de jaren 2020 t/m 2023 en wat betekent dit voor de te maken beleidskeuzes? Ook gezien de voorgenomen bezuinigingen voor de kalenderjaren 2020 t/m 2023.

Wat betekent dit voor de te maken beleidskeuzes? Krijgen we een ruimhartiger toekenningsbeleid of blijkt uit de managementinformatie dat we de komende tijd het geld hard nodig hebben? En zo ja waarvoor? Kortom er zijn veel vragen.

Om te beginnen willen wij een aantal specifieke onderwerpen er uitlichten en daarna per programma onderdeel.

Omgevingswet:

De Omgevingswet heeft op vele manieren invloed op onze organisatie. We moeten technisch en juridisch klaar zijn om bijvoorbeeld plannen te kunnen ontvangen en te beoordelen (dat is het minimale niveau) maar de verbeterdoelen gaan veel verder. De Omgevingswet vraagt om een andere werk- en denkwijze van overheden, burgers en bedrijven. Open, samenhangend, flexibel, uitnodigend en innovatief zijn daarbij de kernwoorden. Dat moet worden bereikt door minder en overzichtelijke regels, meer ruimte voor initiatieven, lokaal maatwerk en het geven en vragen van vertrouwen.

Het is aan de overheden zelf om te bepalen hoe, en in welke mate ze de komst van deze wet aangrijpen om binnen hun eigen organisatie aan de verbeterdoelen invulling te geven. Hierin speelt cultuurverandering en een andere werkwijze een belangrijke rol.

Vraag:

- Welke ambities heeft het college met de omgevingswet?
- Is het college voornemens om dit ambitieniveau te koppelen aan het door het rijk beschikbaar gestelde budget?
- Hoe wordt deze wet geïntegreerd m.b.t. het integraalwerken?

Programma Ruimte

- Stimuleringsfonds asbest: bedrag opgenomen van 250.000 euro, hoe is het college tot deze reksom gekomen? Welke invloed heeft het besluit op de visie van het fonds en op welke andere onderwerpen of lopende ontwikkelingen heeft dit (mogelijk) invloed? Asbest blijft een (gezondheids)probleem, blijft het fonds daarom wel stand houden? Gaat dit besluit onze beleidskeuzes beïnvloeden? En zo ja hoe dan?
- Energiebeheer: houdt de gemeente een energie administratie bij? Voor bedrijven wordt dit verplicht gesteld, geldt dit ook voor de gemeente en zo ja, krijgt de raad hier inzicht in?
- Energieloket: was subsidie vanuit de provincie tot 2019. 22k incidenteel uit reserve coalitie akkoord. Is hier al een evaluatie over geweest om te rechtvaardigen dat we dit incidenteel voortzetten? En hoe groot is de kans dat de subsidie wordt voortgezet vanuit de provincie?

Twenterand

- Uitvoering agenda duurzaamheid 2018-2022. Incidenteel 10k uit reserve coalitieakkoord. Voor het stimuleren en communiceren van lokale initiatieven continueren van het bedrag wat ook voor 2019 beschikbaar was gesteld. Is dit nodig? Zo ja waaruit blijkt dit? Hebben we al resultaten geboekt? Zo ja, welke?
- Warmteplan: Wat is de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het warmteplan? Wanneer moet dit plan gerealiseerd zijn? Incidenteel wordt 30.000 euro beschikbaar gesteld om wijken te realiseren zonder aardgas. Waar is dit bedrag op gebaseerd? Graag een toelichting waarom wel of niet.
- Neemt de gemeente Twenterand deel aan RES (regionaal samenwerkingsverband voor de ruimtelijke inpassing van de energietransities)? Graag een toelichting waarom wel of niet.
- ODT (Omgevingsdienst Twente): incidenteel 2020 91k en 2021 98k (uit de ARR). Er komt een andere verdeelsleutel voor de overheadkosten van de ODT. ODT heeft ook deels te maken met toezicht en handhaving. Kan dit bedrag dan lager omdat hier ook BOA's mee belast zijn? Of doet een andere ambtenaar dit?
- "Verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen en energiebeheer", de overheidsgebouwen zullen voor 2023 naar energielabel C moeten. Voor welke gebouwen geldt dat in Twenterand? Welk plan heeft het college om dit te gaan realiseren. Kan er een inschatting gemaakt worden van de kosten die dit met zich mee gaat brengen?
- Programmaleider platteland: kost 45.000. Wat doet hij/zij hiervoor en hoe nodig is dit?

Ruimtelijke ordening en regelgeving gemeente Twenterand

Uit berichtgevingen uit de media en in de recente raadsvergaderingen lieten de coalitiepartners en het college weten dat de invulling van de te ontwikkelen gronden, door de gemeente zelf in eigen beheer uitgevoerd wordt.

Het CDA vraagt zich af of dit wel de juiste manier is om deze gronden voor eigen rekening in eigen beheer te ontwikkelen en waarom er niet gekozen is om met plaatselijke marktpartijen samen te werken, zoals in het verleden met groot succes wel is gebeurd. Denk bijvoorbeeld aan de Weemelanden en de voormalige Westerweilandschool.

Wij vragen ons af hoe de gemeente deze ontwikkelingen budgettair gaat realiseren en hoeveel Fte -s hier mee gemoeid zijn.

Als de gemeente deze plannen zelf wil ontwikkelen zijn alle risico's ook voor rekening van de gemeente. Denk hierbij aan stagnerende uitgifte van kavels, straatwerk, wegen ontwikkeling, riool en dergelijke. Deze kosten komen dan voor rekening van de gemeente en anders zijn dit kosten voor de marktpartij. De gemeente zou naar onze mening alleen regelgevend en faciliterend moeten zijn.

Indien hier medewerkers van de gemeente vrij voor worden gemaakt, hoe is dit zichtbaar in de kadernota of wordt er intern met medewerkers geschoven waardoor er verschuivingen plaatsvinden van kosten, kan het college hier uitsluitel over geven?

Programma Economie en vrijetijdsbesteding

- 15k voor evenementenbeleid. De nota moet nog komen en worden vastgesteld. Toch wordt er al 15k incidenteel gevraagd. Daarnaast, voor projectsubsidies cultuur structureel 25k. Wat houdt dit precies in? Voor structureel missen we de onderbouwing.
- Voor het actualiseren van een nota vrijetijdseconomie wordt 15k gevraagd. Dit lijkt fors! Wat houdt het concreet in?
- Als we een gastvrij Twenterand willen zijn, laten we dan nog een keer de openbare toiletten benoemen die we in bijvoorbeeld Vriezenveen missen. Zitten die bij deze 15k?
- Er wordt aangegeven dat de kunstgrasvelden moeten worden vervangen, en daarvoor is een bedrag van ca. 100.000,00 structureel per jaar opgevoerd. Wat heeft dit voor gevolg voor de kostendekkenheid van de sport?
- Sportpark een PM post? De CDA-fractie zou daar toch graag een richtbedrag voor zien, want dit lijkt op een open einde. Wat mag het kosten?
- Wat gaan we doen voor onze boeren de komende jaren? In de kadernota wordt hier geen aandacht aan besteed.
- Inwonersbetrokkenheid; er zijn kernwethouders aangesteld, wat zijn de uitkomsten, zijn de wethouders niet faciliterend? Wat is er uit de pilot inwonersbetrokkenheid gekomen, welke initiatieven zijn er tot nu toe geweest?
- Fondsenwerver 80.000 euro, dit zou toch geld moeten opleveren i.p.v. kosten? Facilitaire flexwerker; hoe verhoudt zich dit tot integraal werken? Wat betekent integraal werken voor de gemeente? Zijn hier concrete plannen voor en zo ja hoe gaan we dan integraal werken. Antwoord graag toelichten.
- Bij de gemeente liggen diverse plannen, denk aan centrumontwikkeling, Mozaïek, sportpark, Smithoek en omgevingswet. Waaraan wordt nu prioriteit gegeven en waar ligt de noodzaak? Er is FTE vrijgesteld om dit verder te begeleiden, maar ze zijn al jaren bezig met deze plannen en het komt niet van de grond.
- Wat zijn de ontwikkelingen voor het centrum van Vriezenveen? Vriezenveen verpaupert en het centrum wordt steeds minder aantrekkelijk. Veel leegstand en geen 'publiekstrekkers'. Wat kan/doet de gemeente om dit te verbeteren? En gaat dit in samenwerking met de lokale ondernemers?
- In de kadernota wordt gesproken over ondermijning, maar wij missen een concreet plan. Is er al een plan? Zo ja wat houdt deze dan in? Zo nee waarom niet en wanneer gaat het College dan een plan maken.

Programma Sociaal Domein

- Op dit moment hebben we een reserve op SD van 5.5 miljoen. Vrij hoge reserve voor een nadeel gemeente. Wat is het concrete plan? Niet alleen voorstellen.
- Scheidingloket: Destijds al door de CDA-fractie benoemd in het debat dat er al genoeg plekken/instanties zijn waar zaken geregeld kunnen worden die betrekking hebben op een scheiding.

- Versterken voorliggend veld, daar zijn wij als CDA-fractie erg voor, maar wat gaat er concreet gebeuren? Versterken voorliggend veld: 75K incidenteel uit alg reserves. Wij zijn met het college ervan overtuigd dat als je het voorliggend veld versterkt en daarmee dus ook preventief gaat werken dit geld oplevert. Ook kan in sommige situaties wellicht voorkomen worden dat er meer / zwaardere zorg moet worden ingezet. Wat is het concrete plan van het college om dit daadwerkelijk te realiseren, en welke organisaties worden hierbij betrokken? Zijn er voorbeelden te noemen hoe het voorliggend veld wordt ingeschakeld en wat het college exact bedoeld met het voorliggend veld?
- Wat is het maatschappelijke effect van de investeringen die worden gedaan, en op welke manier is dit meetbaar?
- 48.000 euro voor flexwerken en veilig en betrouwbaar omgaan met gegevens? Het CDA is van mening dat flexwerken juist geld moet opleveren, maar hier kost het geld.
- Uitvoering actieplan laaggeletterdheid: incidenteel 25k voor de komende 2 jaar uit de algemene reserves. Het CDA plaatst hier wel de kanttekening bij dat je dan wel steeds de aantoonbare resultaten per leeftijdscategorie hiervan wilt zien.
- Expertisecentrum duurzame gezinsvormen: structureel 2020 – 2023 (overigens typefout: hier staat 2 x 2021). 7.400 euro. Om ervoor te zorgen dat plaatsing in een pleeggezin of gezinshuis vergroot wordt. Met onze probleemjongeren kunnen wij als CDA-fractie dit alleen maar ondersteunen.

Algemeen

Structurele oplossing zoeken voor de steeds terugkerende tekorten bij Het Punt en de Klaampe. nu voor eens en altijd een goed onderzoek doen en dan het college een voorstel laten doen. Dit voorjaar werd ons door de wethouder toegezegd dat hij met een onderbouwd plan zou komen. Maar nu gaan we blijkbaar toch weer extra geld geven zonder plan.

Tekorten dekken door minder subsidie aanvragen te honoreren moet anders. Waarom niet uit reserve coalitie akkoord?

En wat is het reserve coalitieakkoord eigenlijk? Een soort spaarpotje waar we nog allerlei leuke dingen uit kunnen bekostigen? Dan weten wij als CDA ook nog wel een aantal dingen!! Noem het: de Agenda voor Twenterand. Een agenda van Twenterand met verplichte indicatoren. Wat zijn de kerntaken en wettelijke taken? Stel doelen/targets en monitor deze.

Worden nu door de uitbreiding van het aantal BOA's eindelijk een aantal verpauperde situaties aangepakt: zoals oude Rabobank, Trio terrein?

Wat is er gebeurd met de toezeggingen uit de Begrotingsraad van 2019: onderzoek openbare toiletten per kern, stand van zaken ontwikkeling zwembad / sportpark, woningbouw in Vriezenveen, enz. enz.

Afsluitend.

Wij realiseren ons dat wij als CDA-fractie erg veel vragen stellen in deze algemene beschouwingen maar om een goede afweging te kunnen maken van de verschillende voorgestelde uitgaven ontbreken er in deze kadernota wat het CDA betreft nog de nodige onderbouwingen.

Overzicht van de meeste vragen uit onze algemene beschouwing zijn:

1. Het gebruik van de AAR als voeding voor deze extra's werd in het verleden nu juist bekritiseerd wanneer daar geen goede onderbouwing voor aanwezig was. Laten we de daarvoor gemaakte afspraken (de drie O's) los?
2. De Reserve sociaal domein bedraagt volgens de kadernota 5½ miljoen. Krijgen we een ruimhartiger toekenningsbeleid of blijkt uit de managementinformatie dat we de komende tijd het geld hard nodig hebben? En zo ja waarvoor dan?
3. Welke ambities heeft het college met de omgevingswet? Is het college voornemens om dit ambitieniveau te koppelen aan het door het rijk beschikbaar gestelde budget? Hoe wordt deze wet geïntegreerd m.b.t. het integraalwerken?
4. Worden nu door de uitbreiding van het aantal BOA's een aantal verpauperde situaties aangepakt: zoals oude Rabobank, Trio terrein?
5. Wat is er gebeurd met de toezeggingen uit de Begrotingsraad van 2019: onderzoek openbare toiletten per kern, stand van zaken ontwikkeling zwembad / sportpark, woningbouw in Vriezenveen, enz. enz.
6. Asbest blijft een (gezondheids)probleem, blijft het fonds daarom wel stand houden? Gaat dit besluit onze beleidskeuzes beïnvloeden? En zo ja hoe dan?
7. Energiebeheer: houdt de gemeente een energie administratie bij? Voor bedrijven wordt dit verplicht gesteld, we nemen aan dat dit ook voor de gemeente geldt? Krijgt de raad inzage in deze gegevens?
8. Voor het stimuleren en communiceren van lokale initiatieven continueren van het bedrag wat ook voor 2019 beschikbaar was gesteld. Waarom is nodig? Hebben we al resultaten geboekt?

9. Warmteplan: wat is de stand van zaken m.b.t. de uitvoering van het warmteplan? Wanneer moet dit plan gerealiseerd zijn?
10. Incidenteel wordt 30.000 euro beschikbaar gesteld om wijken te realiseren zonder aardgas. Waar is het genoemde bedrag op gebaseerd?
11. Neemt de gemeente Twenterand deel aan RES (regionaal samenwerkingsverband voor de ruimtelijke inpassing van de energietransities)? Antwoord graag toelichten.
12. ODT heeft ook deels te maken met toezicht en handhaving. Kan dit bedrag dan lager omdat hier ook BOA's mee belast zijn? Of doet een andere ambtenaar dit?
13. "Verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen en energiebeheer", de overheidsgebouwen zullen voor 2023 naar energielabel C moeten. Voor welke gebouwen geldt dat in Twenterand? En wat is het financiële plaatje hierbij?
14. 15k voor evenementenbeleid. De nota moet nog komen en worden vastgesteld, toch wordt er al 15k incidenteel gevraagd. Daarnaast nog 25k voor projectsubsidies cultuur structureel. Wat houdt dit precies in?
15. Voor het actualiseren van een nota vrijetijdseconomie wordt 15k gevraagd. Dit lijkt het CDA fors! Als we een gastvrij Twenterand willen zijn, wil het CDA nog eens de openbare toiletten benoemen die we in bijvoorbeeld Vriezenveen missen. Zitten die bij deze 15k?
16. Er wordt aangegeven dat de kunstgrasvelden moeten worden vervangen. En daarvoor is een bedrag van ca. 100.000,00 structureel per jaar opgevoerd. En wat heeft dit voor gevolgen voor de kostendekkendheid van de sport? Graag het antwoord toelichten.
17. Inwonersbetrokkenheid; er zijn kernwethouders aangesteld, wat zijn de uitkomsten, zijn de wethouders niet faciliterend?
18. Wat is er uit de pilot inwonersbetrokkenheid gekomen, welke initiatieven zijn er tot nu toe geweest? En hoeveel geld heeft dit ons gekost?
19. Fondsenwerver 80.000 euro, dit zou toch geld moeten opleveren i.p.v. kosten? Facilitaire flexwerker; hoe verhoudt zich dit tot integraal werken? Wat betekent integraal werken voor de gemeente? Zijn hier concrete plannen voor en zo ja hoe gaan we dan integraal werken. Antwoord graag toelichten.
20. Bij de gemeente liggen diverse plannen, denk aan centrumontwikkeling, Mozaïek, sportpark, Smithoek en omgevingswet. Waaraan wordt nu prioriteit gegeven en waar ligt de noodzaak?

Twenterand

21. Sportpark een PM post? De CDA-fractie zou daar toch graag een richtbedrag voor zien, want dit lijkt op een open einde. Wat mag het kosten?
22. In de kadernota wordt gesproken over ondermijning, maar wij missen een concreet plan. Hoe gaan we dit handhaven? Is er al een plan? Zo ja wat houdt dit concreet in? Antwoord graag toelichten. Als er geen plan is, is het college dan wel voornemens een plan te maken?
23. Versterken voorliggend veld, daar zijn wij als CDA-fractie erg voor, maar wat gaat er concreet gebeuren? Wat is het plan om dit daadwerkelijk te realiseren, welke organisaties worden hierbij betrokken? Zijn er voorbeelden te noemen hoe het voorliggend veld wordt ingeschakeld en wat het college exact bedoeld met het voorliggend veld?
24. Welke consequenties zijn er als de invulling van de te ontwikkelen gronden, door de gemeente zelf in eigen beheer uitgevoerd wordt. Indien hier medewerkers van de gemeente er vrij voor worden gemaakt, hoe is dit zichtbaar in de kadernota of wordt er intern met medewerkers geschoven waardoor er verschuivingen plaatsvinden van kosten. Kan het college hier uitsluitel over geven?
25. 48k voor flexwerken en veilig en betrouwbaar omgaan met gegevens? Het CDA neemt aan dat er nu toch ook al veilig en betrouwbaar met gegevens wordt omgegaan. Flexwerken zou geld moeten opleveren in plaats van geld kosten? Graag een nadere uitleg.
26. De toestand van de dorpskern Vriezenveen is desolaat en Vriezenveen kampt met een teruglopend winkelaanbod en daaruit voortvloeiend een teruglopend winkelend publiek. In het coalitie akkoord staat dat de kern Vriezenveen gerevitaliseerd moet worden. Het college heeft in haar coalitieakkoord aangegeven dat hier aan gewerkt gaat worden. Desondanks zien we hier niets van terug in de kadernota. We nemen niet aan dat het verplaatsen van de Aldi met 100 m gezien moet worden als publiekstrekker voor Vriezenveen. Welk plan van aanpak ligt er om het winkelbestand in de grootste kern van onze gemeente weer op peil te krijgen. Wat schat het college in welke kosten dit met zich mee brengt en hoe snel kan dit aangepakt worden?